

ע"פ 1569/21 - פלונית, פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

ע"פ 1569/21

לפני:

כבוד הנשיאה א' חיות

המערערים:

1. פלונית

2. פלוני

נגד

המשיבה:

מדינת ישראל

ערעור על החלטת בית משפט השלום בטבריה מיום
1.3.2021 בת"פ 57216-07-18 אשר ניתנה על ידי
כבוד השופט נ' מישורי לב טוב

בשם המערערים:

עו"ד יהושע רובין

פסק-דין

ערעור על החלטתו של בית משפט השלום בטבריה (השופט נ' מישורי לב-טוב) מיום 1.3.2021 בת"פ 57216-07-18 שלא לפסול עצמו מלדון בעניינם של המערערים.

1. ביום 25.7.2018 הוגש נגד המערערים - חֶבְכָּה ומנהלה - כתב אישום המייחס להם בין היתר, עבירה של שימוש במקרקעין ללא היתר. לפי הנטען בכתב האישום, המערערים ניהלו עסק שלא כדין בשטח המסווג כחוף רחצה. ביום 12.9.2019 הגיעו הצדדים להסכמה לפיה כתב האישום יתוקן והמערערים יודו בעובדותיו, ובהתאם הורשעו

עמוד 1

המערערים על פי הודאתם וההליך נקבע לשמיעת טיעונים לעונש. לאחר שהתקיימו מספר דיונים והמערערים החליפו בשלב מסוים את ייצוגם, הם הגישו ביום 14.8.2020 בקשה לחזרה מהודאה ולביטול הרשעתם. בבקשה נטען כי המשיבה למעשה הרשתה למערערים להחזיק במקרקעין ולנהל את העסק במקום, אך הסתירה זאת מבית המשפט. עוד צוין כי באת-כוחם הקודמת של המערערים לא הייתה מודעת לנסיבות אלו, וכי המערער 2 (מנהל החברה) לא היה מודע עד לאחרונה לאפשרות של העלאת טענת הגנה מן הצדק והוא חשש כי בגילוי המידע האמור הוא "מסכן את ביטחון המדינה ויסתבך מבחינה פלילית".

2. לאחר שהמשיבה הביעה התנגדות לבקשה ולאחר דיון שהתקיים בנושא ביום 23.11.2020, דחה בית המשפט את הבקשה ביום 3.12.2020. בית המשפט קבע כי הבקשה הוגשה בשיהוי ניכר, וזאת בין היתר נוכח העובדה שבא-כוח המערערים ידע על הנסיבות שפורטו בבקשה עוד בחודש ינואר 2020, אז נשלחה מטעמם פנייה בנושא ליועץ המשפטי לממשלה. עוד נקבע כי הטענות שהעלו המערערים לא הוכחו "ולו על פי רמת נטל ההוכחה של מאזן ההסתברויות". בית המשפט קמא הוסיף והתייחס לטענת המערערים כי ביכולתם להביא לעדות אדם שהעניק למערער 2 ספר ובו הקדשה שממנה עולה כי הוא תרם לביטחון המדינה (להלן: מעניק הספר); בהקשר זה ציין בית המשפט כי "ההקדשה שנרשמה ע"ג כריכת ספרו של [מעניק הספר] אין בה ממש שעה [שמעניק הספר] לא העיד במשפט, אין בידי ראייה כי אכן ערך ההקדשה האמורה ובוודאי שאין בידי כל ראיה חיצונית לעדות [המערער 2] ואחיו כי [מעניק הספר] היה מפעילו של [המערער 2]". נוכח כל זאת נקבע כי אין מקום לקבל את הבקשה לחזרה מההודאה וכי אין מקום לבטל את כתב האישום מטעמי הגנה מן הצדק.

3. ביום 12.2.2021 הגישו המערערים בקשה נוספת לביטול הרשעתם. כעולה מן האמור בה, לאחר דחיית בקשתם הקודמת זומן מעניק הספר לעדות, ולשיטת המערערים עולה מעדותו כי מתקיימים "נימוקים מיוחדים" המצדיקים את ביטול הכרעת הדין. עוד נטען כי "נוצר פגם ברצונם החופשי" של המערערים נוכח חששו של המערער 2 להסתבכות בפלילים ונוכח התחייבות שנתן לשירות הביטחון הכללי (להלן: השב"כ) שלא לגלות דבר על פעילותו או על הקשר בינו ובין השב"כ. המערערים הוסיפו והשיגו על קביעת בית המשפט קמא בדבר השיהוי בהעלאת טענותיהם אלו.

בית המשפט דחה את בקשת המערערים ביום 18.2.2021, בצינו כי אין בעדותו של מעניק הספר כדי לתמוך בטענת המערערים להגנה מן הצדק. זאת, מכיוון שהלה אמנם העיד על אופיו הטוב של המערער 2, אך לא נמצאו בעדות זו תימוכין לטענה כי השב"כ אישר למערער 2 לבצע את העבירות שבגין הורשע. עוד ציין בית המשפט כי יתר טענותיהם של המערערים "באות לערער" על האמור בהחלטה מיום 3.12.2020 ואין מקום להעלות במסגרת בקשה נוספת לחזרה מההודאה.

4. ביום 21.2.2021 הגישו המערערים בקשה לפסילת המותב וטענו בין היתר, כי בית המשפט "מתעלם" מהעובדה שהמשיבה מסתירה מבית המשפט ראיות בנוגע להרשאה שקיבל המערער 2 להחזיק במקרקעין ולהפעיל בהם עסק. עוד טענו המערערים כי יש טעם לפגם בכך שרק לאחר מתן עדותו של מעניק הספר נאלץ המותב להכיר בקשר בין המערער 2 ובין השב"כ. המערערים הוסיפו כי "במהלך כל ההליך, התנהלות כב' השופט הינה עקבית ונוטה לכיוון [המשיבה]", וכן העלו השגות בנוגע לאמור בהחלטה מיום 18.2.2021. המערערים סברו כי מתקיים בעניינם חשש ממשי למשוא פנים, כך שנוצר רושם של "משחק מכור" המכוון להשארת ההרשעה על כנה, ולחלופין כי על המותב לפסול עצמו מטעמים של מראית פני הצדק. המשיבה, מצדה, סברה כי לא מתקיימת עילה לפסילת המותב.

5. ביום 1.3.2021 דחה בית המשפט קמא את הבקשה לפסילתו. בית המשפט ציין כי ההחלטות שעליהן חלקו המערערים אינן מקימות חשש כלשהו למשוא פנים, וכי החלטות דיוניות אינן מקימות כשלעצמן עילת פסלות. עוד הוסיף בית המשפט "למען ה[ס]ר ספק אציין כי טרם נשמע עד התביעה לעונש, טרם נשמעו טיעוני הצדדים לעונש ובית המשפט לא גיבש עמדתו באשר לעונש הראוי בתיק זה".

6. מכאן הערעור דנן, בו חוזרים המערערים על הטענות שהעלו בבקשת הפסלות ובבקשותיהם לחזרה מן ההודאה. עוד טוענים המערערים כי ההחלטה בבקשת הפסלות הייתה קצרה יתר על המידה ונעדרה "הנמקה של ממש". לטענת המערערים, בית המשפט שגה בכך שהתעלם ממכלול הנסיבות שהוצגו בפניו, ובפרט מהעובדה שהמשיבה מחזיקה בראיות שיש בהן כדי לבסס את טענותיהם של המערערים והיא בוחרת שלא להציגן. מטעמים אלו סבורים המערערים כי המותב נוהג כלפיהם במשוא פנים שבא לידי ביטוי ב"התעלמות נמשכת מראיות ומטענות באופן מהותי", וכי מתקיימת הצדקה לפסילתו אף מטעמים של "מראית פני הצדק, טוהר ההליך השיפוטי והגינות פרוצדוראלית". עוד לטענת המערערים, טענת ההגנה מן הצדק שהעלו "מתייחסת אף לשלב העונש", ובהינתן שהמותב דחה טענה זו אין לצפות שיתייחס אליה "בפן האובייקטיבי" וללא דעה קודמת.

7. עיינתי בערעור על נספחיו ובאתי לידי מסקנה כי דינו להידחות. המבחן לפסילת שופט מלשבת בדין מעוגן בסעיף 77א לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 ולפיו יש לבחון אם קיימות נסיבות שמקימות חשש ממשי למשוא פנים מצד המותב. לא מצאתי כי חשש כאמור עולה מנסיבות המקרה. השגותיהם של המערערים על ההחלטות שניתנו בעניינם הן ערעוריות במהותן, והמקום הראוי להעלותן איננו בבקשת פסלות אלא בהליכי ערעור מתאימים (ע"פ 7415/20 זלצמן נ' מדינת ישראל היחידה הארצית למאבק בפשיעה, פסקה 8 (5.11.2020)). לא שוכנעתי כי ההחלטות הדוחות את בקשותיהם של המערערים לחזרה מההודאה ולביטול הרשעתם מעידות כשלעצמן על חשש ממשי למשוא פנים מצד המותב. המערערים סברו אמנם שטענתם להגנה מן הצדק רלוונטית לשלב הטיעונים לעונש ותדרוש התייחסות מטעם בית המשפט קמא, אך טענה זו הועלתה בשפה רפה, והמערערים לא פירטו מדוע לשיטתם דחיית בקשותיהם אלו מעידה על חשש ממשי למשוא פנים בכל הנוגע לגזירת דינם. עוד אציין כי הבקשה הראשונה שהגישו בנושא נדחתה כבר ביום 3.12.2020, ואילו בקשת הפסלות הוגשה ביום 21.2.2021. על כן, היא נגועה בשיהוי אשר תומך אף הוא בדחיית הערעור (ע"פ 7731/20 ונונו נ' ועדה מקומית לתכנון ובנייה אצבע הגליל, פסקה 5 (15.11.2020)). מכל הטעמים הללו אינני סבורה שהוכחה הצדקה לפסילת המותב, אף לא מטעמים של מראית פני הצדק.

אשר על כן, הערעור נדחה.

ניתן היום, כ"ו באדר התשפ"א (10.3.2021).

ה נ ש י א ה